

5.12.2022

Sisäministeriö

Lausunto luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2024

Sisäministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa ehdotuksesta sisäministeriön asetukseksi Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2024.

Maksuasetuksen 4 §:ään *maksuttomat julkisoikeudelliset suoritteet*, ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta 13, koskien oleskelulupaa joka myönnetään Natoon liittyvien tehtävien suorittamista varten, jos henkilön lähettäjävaltiona toimivan Naton jäsenmaan kanssa on sovittu vastavuoroisesta maksuttomuudesta kahdenvälisesti.

Maahanmuuttoviraston suoritteista perittäviin maksuihin esitetään muutoksia, jotka perustuvat suoritteiden tuottamisen omakustannusarvoihin. Omakustannusarvoa vastaavien maksujen kategoriassa on tavoitteena 100 %:n kustannusvastaavuus.

Pysyvästä oleskeluluvasta on tähän asti peritty yksi, saman suuruinen maksu sekä paperisten että sähköisten hakemusten osalta. Muutoksena ehdotetaan, että asetuksen liitteeseen lisätään uudet suoritteet sekä sähköiselle että paperiselle hakemukselle. Myös hintaa esitetään korotettavaksi. Sama ratkaisu esitetään tehtäväksi myös oleskelulupakortin uusimisen osalta.

Omakustannusarvoa alempi käsittelymaksu esitetään edelleen perittäväksi valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentin mukaan kaikista alaikäisiä koskevista hakemuksista sekä ensimmäisistä oleskelulupahakemuksista, pois lukien työntekijän ja yrittäjän ensimmäinen oleskelulupahakemus. Omakustannusarvoa alempien suoritteiden kategoriassa maksujen muutoksia esitetään henkilökorttiin rinnastettavien suoritteiden osalta 1.1.2024 voimaantulevan poliisin maksuasetuksen mukaisesti.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö katsoo, että asetukseen ehdotetut uudet suoritteet perusteltuja.

Tavoitteena omakustannusarvon mukaisessa maksukategoriassa tulee olla 100 prosentin kustannusvastaavuuden saavuttaminen muutaman vuoden aikajänteellä kuitenkin siten, ettei muutokset ole kohtuuttoman suuria vuosittain ja lisäksi siten, ettei hinnoittelussa tehdä toistuvasti vuosien välillä erisuuntaisia muutoksia. Tämä

tarkoittaa, että yksittäisenä vuotena osa maksuista voi perustellusti olla alle ja osa yli suoritteen tuottamisen omakustannushinnan.

Joidenkin suoritteiden osalta on myös perusteltua periä erisuuruinen hinta paperisesti käsitelystä sekä sähköisesti käsitelystä suoritteesta. Uusina tämänlaiseen menettelyyn ehdotetaan pysyvän oleskeluluvan sekä oleskeluluvan uusimisen maksuja, mikä vaikuttaa perustellulta ottaen huomioon paperisen maksun käsittelyn korkeampi omakustannushinta sekä tavoite saada ohjattua asiakkaita sähköisiin hakemuksiin.

Sähköisten järjestelmien entistä laajempi hyödyntäminen Maahanmuuttoviraston toiminnassa on tärkeä tavoite. Sähköisten hakemusten edullisempi hinnoittelu voi toimia tarpeellisena kannustimena ohjata kysyntää. Toisaalta on huomioitava, että sähköisen hakemuksen omakustannus on myös selvästi paperihakemuksen omakustannusta alempi, jolloin oikeaan suuntaan kannustava hinnoittelu on olemassa jo ilman, että niihin tarvitsisi soveltaa omakustannushintaa alempaa hinnoittelua. Automaation lisääntyessä tämä hinnoitteluero kasvanee. Automaation lisääntyminen lupahakemusten käsittelyssä alentaa Maahanmuuttoviraston lupaprosessin kustannuksia ja mahdollistaa omakustannusarvoa vastaavien suoritteiden hintojen alentamisen. Valtiovarainministeriö katsoo, että lupaprosessin kehittäminen automaatiota lisäämällä ja monivaiheisuutta vähentämällä on keskeinen tavoite Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittämisessä.

Kustannusvastaavuuslaskelmat ovat asianmukaisia ja maksullisten suoritteiden hinnoittelun taustalla olevat tiedot on esitetty riittävällä tavalla.

Vuoden 2024 arvioidut maksullisen toiminnan tulot, sisältäen esitetyt maksumuutokset, ovat 33 milj. euroa ja kustannusvastaavuus on 79 %. Vuonna 2023 kustannusvastaavuudeksi arvioidaan muodostuvan 78 %. Maksuasetusluonnoksessa kustannusvastaavuuden ei näin ollen kokonaisuudessaan ennakoita olennaisesti nousevan vuodesta 2023. Jotta kustannusvastaavuuden nousua lähemmäksi 100 % saataisiin edistettyä asetustalon luonnoksessa esitettyä voimakkaammin, valtiovarainministeriö katsoo, että maksuperustelain (150/1992) 6 §:n mukaisia julkisoikeudellisista suoritteista perittäviä maksuja tulisi korottaa esitettyä nopeammin kohti omakustannusarvoa niiden maksujen osalta, joissa kustannusvastaavuus on edelleen selvästi 100 prosentin alapuolella ja joiden ei katsota lukeutuvan maksuperustelain 6 §:n 3 momentin piiriin.

Kokonaiskustannusvastaavuuden ei arvioida saavuttavan lähivuosinakaan 100 % johtuen valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentin perusteella perittävistä omakustannusarvoa alemmista käsittelymaksuista. Perusteluita, joiden pohjalta näistä suoritteista ei tavoitella omakustannusarvon mukaista maksua, on kuitenkin tarpeen tarkastella kriittisestikin.

Koska kyseessä on valtion maksujen vahvistaminen, joiden maksutulot ovat vuositasolla vähintään 5 miljoonan euron määräiset, tulee asetus käsitellä valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnassa asioiden käsittelystä annetun valtioneuvoston määräyksen (TM0201; 3.1.2002, muut. 15.11.2012) kohdan 2.2.8 mukaisesti.

Asetuksen antamisen jälkeen se pyydetään toimittamaan tiedoksi valtiovarainministeriön budjettiosastolle (Kaisa Koponen).

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Budjettineuvos

Lauri Taro

VN/26425/2023-VM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: